

Pravda v českých dějinách

Rádl napsal ve „Válce Čechů s Němci“ tuto větu (str. 16):

„Křesťanství promluvílo k Čechům evangelium, »že se naplnil čas a přiblížilo se království boží«; nebesa se otevřela; poprvé zažili Češi dotek věčnosti.“ Tak začíná oddíl O), nadepsaný slovy PRAVDA VÍTĚZÍ.“

Jako vždy, i zde se Rádl takřka geniálně dotkl čehosi základního, a zároveň tam nechal žet dál cosi zastaralého a neplatného. Myšlenka, pravda vítězí nade vším, navazující na apokryfního Deutero-Izaijáše, byla Čechům zprostředkována křesťanstvím; a nesmíme opomenout, že tato myšlenka je spjata se zvěstí evangelia, že „se naplnil čas a přiblížilo se království boží“, což nesmíme ztotožňovat s nějakým koncem-cílem, vyňatým či vyřazeným z dějin, ale spíše jako právě aktuální dění toho pravého, co se má stát („již jest mezi vámi“). Ale chyba nabyla tak říkajíc převahy: „nebesa se otevřela“ – a místo aby bylo s důrazem podtrženo, že nebesa se otvírají jen vždycky hic et nunc, tedy v dějinách, v určitém okamžiku dějin, takže je pak možno to jen připomínat a navazovat na to, Rádl napíše, že Češi poprvé zažili „dotek věčnosti“ – měl říci raději „dotek ryzí nepředmětnosti“, nebo třeba „dotek pravdy“ – ale „věčnosti“? Co to je věčnost? Copak se tím obvykle nemyslí bezčasí, uniklost z času, nebo spíše ještě neposkvrněnost, nepoškozenost časem? Na počátku byla skvělá myšlenka, aby byla hned znehodnocena tradičním předsudkem (možná jen proto, aby byla přijatelnější? nebo spíše proto, že nebyla až do důsledků domyšlena?)

(Písek, 190114-1.)